Ч. 144 (12.510). Львів, середа 2. липня 1930. Poczt. opłata zapłacono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Зріст відваги.

Після конгресу шости польських опозиційних партій.

Львів, 30. червня 1930.

У Кракові шість польських політичних партій демонструвало проти нинішнього режіму в Польщі, його творців і виконавців, та маніфестувало свої почування вірности ідеям демократії. Конгрес без сумніву не мав того імпонуючого вигляду, як це сподівалися його організатори, бо число сподіваних 60 чи навіть сто тисяч учасників прийшлося потім зредукувати нижче половини. Але теж без сумніву він був — і є — першорядною подією дня великого політичного значіння і хто знає, чи розвиток майбутніх подій у Польщі не запише того конгресу до польської історії, як одну з переломових дат.

Переломовим став конгрес т. зв. центроліву в Кракові у формах боротьби, яка від літ потрясає польським громадянством, переломовим можна вважати його для настроїв, якими живе не тільки польський скристалізований і здиференціонований політичний світ, але й найширші маси ріжних польських суспільних верств. Бо ось уперше польська опозиція, яка досіль обмежувалась до облудних псевдо-опозиційних виступів на терені парляменту (опозиційні промови й заяви недовіря міністрам і урядам з одночасним ухвалюванням бюджету тим самим міністрам і урядам!), рішилася на переступлення вузьких рямців парляментарного тупцювання: вийшла вона на вулицю і то відраву вулицю загально-польську, місцем обрад конгресу — Краків — підкреслюючи загально-державний характер демонстрації. У парі з цим рішенням проявилася теж агресивність опозиції, у формах, яких досіль справді ще не було. Можна ще було вважати сам факт скликання спільного конгресу опозиції „на вулиці", як акт демагогічної тактики, фанфаронади чи спроби залякання уряду, — як це інтерпретувала санаційна преса. Однак зміст і тон виголошених у Кракові промов і прийнятих резолюцій досягли тої гостроти, що перестали бути нешкідливою буфонадою. Вони виявили величезний **зріст відваги**, яка прийшла на місце труслdensивости, що чотири роки зішнуровувала уста і згинала спини. Коли 29. травня 1926 р. марш. Пілсудський грозив представникам сойму батогом, мовчки слухали і до кінця вислухали, мовчки на даний маршалом знак вийшли і весь протест висловився у жалісному наріканні людей, що хотіли, аби їхласкали, а їх — копнули. І ось від того часу, за чотири роки, ми були свідками повільної, але постійної еволюції настроїв у бік зросту громадянської сміливости й приспаного почуття особистої гідности. „Вилускувано" поодиноких міністрів і провалювано цілі уряди, мочки приймаючи до відома заяви солідарности голови уряду з напастованим міністром; делікатно роблено „застереження" перед президентом республики щодо способів вирішування державно-правних конфліктів; часописи писали про „систему правління" і „рішаючі чинники". Але ніхто не зважувався ударяти в особу Пілсудського ні тим паче президента Мосціцького, не відважувалися говорити й писати слова „диктатура", бачили „полковників", „уряд", „міністрів", справжнього-ж і єдиного посідача влади обходили десяти дорогами. Бо все ще був страх і не було відваги. І поволі минувся страх і люди стали відважніші. На конгресі у Кракові казали вже виразно й без обиняків про диктатуру і диктатора, жадали уступлення марш. Пілсудського і през. Мосціцького, били в особи досіль недоторкані. Але нам здається, що прокуратура, порозумівшись з краківським воєводою і центральними варшавськими владами, сконфіскувала гострі резолюції конгресу не за їхнє вістря проти марш. Пілсудського й президента републики: в останній хвилині приноровлено репресії конфіскати тому, що змірковано **повагу** легковаженої досі ситуації. Бо — цілком справедливо — не личить легковажити людської відваги, тим паче, коли вона пригадує собі істнування вулиці.

Ясна річ, що санаційна преса буде впевняти про повне „фіяско" конгресу, вказуючи на відносно невелику скількість його членів; на цю тему розгорнеться певне ціла полеміка, бо „центро-ліві" часописи будуть з свого боку вишрубовувати цифри та покликуватися на лихий час на політичні подорожі для селян, на брак вождів, замалу підготовку і контракцію урядових властей. Буде теж певно санаційна преса підкреслювати такі моменти, як співання у поході демонстрантів — в одному місці релігійних пісень, в іншому знову соціялістичних. Будуть публіцисти урядового табору писати знову про розбіжність ідеольогій і програми серед нинішніх шости опозиційних союзників і будуть громи кидати на протидержавний характер краківської демонстранції, яка — так певне будемо читати — межує з державною зрадою і т. д. і т. д. Усе це дрібниці, а в усякому разі речі не суттєві. Суттєвою річчю є, що три партії, які підтримували третій кабінет Вітоса, проти якого марш. Пілсудський вчинив травневу революцію, і три партії, які підтримували Пілсудського і його революцію, разом нині демонструють проти марш. Пілсудського і проти режіму, що з революції вийшов. Суттєвою річчю є, що для лідерів отих шости польських партій перестав мати переконуючу силу аргумент, що по стороні влади є армія і весь адміністраційний апарат, а по їхній — горло і голі руки. Історія держав і народів доказала, що цей аргумент, теоретично вбивчий для людей із горлом і голими руками, може втратити усю свою і практичну вартість. Вчорашній краківський конгрес не мав сили позбавити тієї практичної вартости аргументу армії і адміністраційного апарату. Але цей конгрес безумовно знову захитав віру польських мас у вартість того аргументу. В цьому теж найбільше і найважніше значіння конгресу.

(ік)

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий"
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Щадниці ч. 143.467).
як Центральна Каса українських кооператив приймає вкладки ощадности, обезпечує їх у твердій валюті та **поміщує у наших кооперативах,** щоби піднести господарський розвій українського народу.
2297 7-10

ЛИХО НЕ СПИТЬ!
Вломники не дармують, тому перед виїздом на вакації, обезпечіть своє мешкання від крадіжи з вломом в
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Перед правосл. Собором у Польщі

Відносини у православній церкві на північно-західних українських землях від моменту, коли останні опинились в межах польської держави, все були ненормальні, а сама церква була тереном змагань за її опанування. Отверто в цій боротьбі виступали два чинники: український — маса віруючих зі своїми провідниками, московський — переважаюча частина зрусифікованого духовенства зі своєю московською верхівкою, церковно-адміністраційні органи і нечисленна російська інтелігенція на чолі з РНО.

Третій чинник — польська влада, занявши нібито позицію обсерватора, уважно приглядалася подіям, регулюючи зі своїх замаскованих позицій рух у найвигіднішиий для державно-польських цілей та інтересів спосіб.

Поділяй і пануй — це клясичне гасло лягло в основу польської політики і в церковній ділянці і тому уряд, послаблюючи тиснення то на один то на другий чинник, тим самим давав їм можливість іноді виступати активніше, але все в міру і в певних межах, аби сила одного чи другого надто не зросла та аби одні других взаємно унешкідливлювали.

Та всеж через цілу історію цих взаємин виразно червоною ниткою проходить симпатія урядових чинників до табору московського, чужого українським масам, чисельно слабого й зникаючого, якого підтримується і держиться при кермі православної церкви і крайно негативне відношення до всякого прояву думки й чину з боку українців, елементу зростаючого на силі, організації й національній свідомости, а тому й небезпечного.

Завдяки цим обставинам, московська церковна верхівка почуваючи підтримку третього чинника, була агресивною, твердою й консеквентною і допускаючи іноді для розрядження занадто напруженої атмосфери тактичні маневри у формі ріжних обіцянок та безвартісних візов, в той-же час рішуче й безоглядно усувала від будь-якого впливу в церковних сферах українців і обсаджувала всі найважливіші позиції москалями, яких навіть спроваджувала ізза браку їх на місці, з ріжних еміґранських кольоній поза межами Польщі.

Ця тактика усування невигідних людей зайшла так далеко в своїй безцеремонности, що на одного з чільних українських церковно-громадських діячів кидається анатему дуже штудерно і в суті річі неправильно обґрунтовану правно-канонічною софістикою в постанові Синоду.

В такій атмосфері, під натиском подій, церковно-московські правлячі чинники укладають рішучу кривдячу українців виборчу ординацію та переводять чотирьохстепенні вибори до Собору, на який, що-правда, міністерство не годиться, але в якому при допомозі згаданої ординації з чотирьома виборчими ситами мав бути просіяний небажаний український елемент та забезпечені абсолютна більшість і рішаючий вплив московському елементові.

Ідеольоґічно провідником і сторожем безпеки, певности й непорушности московських впливів і московської влади в православній церкві є РНО. Отже, як бачимо, москалі виступають твердо, пляново, орґанізовано й сконсолідовано. Натомісць наша робота в тій ділянці все була доривочною, принагідною, несистематичною, неконсеквентною.

Не було ані сталої орґанізації, яка присвятилась би справам церкви, ані програми роботи, розрахованої на дальшу мету чи якоїсь певної лінії у відношенні до кермуючих долею церкви чинників і їх політики: то занадто грізна постава і гостре напруження взаємин, то занадто велика уступчивість; непримиримі ультімати за для заспокоєння якоїсь марної обіцянки, ніколи зрештою не дотриманої тим, хто її давав; великі народні здвиги й зїзди та позакулісове шукання порозуміння й оббивання митрополичих порогів — ця нерівна лінія й нерівна тактика стало схарактеризує роботу наших церковно-громадських діячів.

І хоч інтерес до справ церковних і бажання відстоювати свої національні права й традиції з боку української людности все виявлялись в досить живій і рішучій формі, а іноді підносились до високої свідомости й послуху своїм провідникам, як напр. при спробі митрополита ввести в церкві новий стиль, то цього інтересу, твердости й енерґії відповідно не використано і не введено в потрібні організаційні форми, в яких вони були би силою та мали би свою вагу й значіння, що примушували би й інших з ними рахуватись.

Недостача зазначених рис у церковно-орґанізаційній роботі українців була причиною повного нашого безсилля, яке добре бачила й відчувала московська кліка, що зважилась на такий крок, як кинення анатеми на одного з чільних церковно-громадських діячів, удар, розрахований, як зневага й образа для цілого українського громадянства.

Не тратить свого значіння цей факт тому, що анатему знято і з постійною досадою та неприємним почуттям ми все мусимо згадувати обставину, що цей поличник українське волинське громадянство приняло мовчки, орґанізовано проти нього не запротестувавши, за що відповідальність падає на заанґажованих у церковно-громадській роботі діячів та на тих со-

Позір! Купці, Промисловці і Ремісники!

Вже появилося перше число місячника **„ДОБРОБУТ“**. Цей місячник присвячений справам торговлі, промислу і ремесла. Просимо негайно листівкою подати свою адресу, а вишлемо оказове число. Поодиноке число 50 сот. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 10/II.

цівілістичних“ клерикалів, що зважувались і провід в роботі брати у свої руки.

На тій недостачі організації й певного принципіялізму та гідности в тактиці українців, що причинилось до зменшення сили й поваги цілої акції з одного боку і бажанні московських хрунів за всяку ціну затримати своє командне становище, що витворило глибоку прірву між духовенством і народом та крайно ослабило церкву, як організацію з другого боку, скорістав третій чинник, який був розвитком подій, конкретно — скликанням невідбутого Собору, примушений виявити своє обличчя та який не дивлючись на т. зв. тимчасові правила, що нор-

2947 Виїзджаючи на літнисько памятайте про 4—4

Чай марки „Бузько“

мували взаємини між церквою і державою і давали право на його скликання, Собор цей заборонив, а ініціятиву по скликанню нового взяв у свої руки.

Це ослаблення церковного організму, до якого причинилось своєю русифікаторською політикою духовенство, витворило податливий ґрунт для дальшого розкладу та деморалізації, що доконуються при допомозі так званої „жондової унії“, пропаґаторами якої є невдоволені та амбітні одиниці з поміж того самого московського духовенства, а кандидати якого вербуються з деникінських офіцерів.

Зрештою, ця кволість церковного організму є теж причиною того, що польсько-католицькі круги зважуються на ревіндикацію церков та на такий ризиковний крок, як відсуджування 724 церков православних, а між ними таких українських історичних святинь, як Почаївська Лавра, зважуються, розуміється, лише в переконанні, що не зустрінуть організованого відпору.

На тлі цієї дезорганізації й безсилля, яке наша православна церква завдячує роботі московського елементу, міг мати місце і такий факт, як заборона Собору та перебрання урядом ініціятиви й диктату в організації нового Собору.

Москалі вдоволені і з такого виходу із ситуації, бо ходить їм лише про збереження свого упривілеєного положення в православній церкві, хоч би й ціною незалежного її становища.

Постанови пинської ґенеральної конґреґації, до якої навязує президент у своому рескрипті, затверджені тогочасним польським соймом, забезпечували польській державі вплив на кермування православною церквою. Цей момент, у факті перебрання урядом ініціятиви по організації Собору, відограє головну ролю. І коли при минулих виборах до Собору змагались лише два табори — український і московський, то при нових виборах в гру буде входити ще третій чинник, з яким москалі напевне дійдуть до порозуміння.

Міністр освіти, забороняючи скликати перший Собор, як на одну із головних причин заборони вказував на те, що в Соборі замало репрезентований світський елемент та що виборча ординація не дає певности, що на Соборі будуть відповідно узглядненні потреби парохіяльного життя.

На всякий випадок зачекаємо нової виборчої ординації та побачимо, як будуть усунені дефекти попередньої.

Неофіт Кибалюк.

Ціла Надренщина вільна.

Дня 30. червня ц. р. останні французькі військові відділи покинули окуповану Надренщину, а надренська комісія ліквідується. Дня 29. вечором французьке військо з музикою вимашерувало з Майнцу і влада в цьому місті передана німецькій раді. З нагоди увільнення Надренщини німецька військова команда дала наказ зложити вінки на гробах німецьких вояків, а цивільне населення приготовляє урочисте свято.

На шкільні теми.

В справі отворення філії школи ім. Шашкевича у Львові

Весною ц. р. докінчено у Львові новий будинок для школи ім. Шашкевича, а недавно переведено туди вже і нашу молодь.

Сама будова відповідає всім вимогам новітньої педагогічної гігієни. Школа має світлі салі, широкі коридорі, велику ґімнастичну салю, мешкання для управителя і просторе подвірря для діточої руханки. Наша людність, що від 50 років горячо добивалась відповідного приміщення для своєї школи, вельми вдоволена цим гарним набутком.

Однак при тім гарнім здобутку показалось також, — тому, що новий будинок станув на противній стороні міста — що середмістя і сусідні дільниці, де школа досі находилася, лишились без школи і посилати, особливо менших дітей, до нового будинку є для них просто неможливо. Раз тому, що новий будинок надто віддалений; відтак, що ведуть до нього дуже оживлені вулиці (Леґіонів, Казимирівська, Городецька і площі Краківська та Ґолуховського), куди задля великого руху авт, трамваїв і всяких возів булоб небезпечно випускати маленьких дітей. По цій причині ухвалили інтересовані родичі із середмістя і підзамкових дільниць вже в квітні ц. р. звернутись до Шкільної Кураторії і президії міста з проханням про полишення їм у середмісті філії школи ім. Шашкевича, зложеної з 4 нижчих кляс і призначеної для молодших дітей.

Свою просьбу піддержували ще тим, що українська людність міста нараховуюча тепер понад 40.000 населення має в місті тільки 1 держ. школу; що вже в році 1908 обіцяно їй (при затяганні міської позички) через представників міста основання другої міської школи на городецькім передмістю, але цього приречення не додержано, — що українська людність удержує для своїх культурних потреб в ріжних частинах міста власним коштом аж 8 приватних загальних шкіл і більше утримувати не може, тому необхідно відкрити філію школи Шашкевича з 4-ох нижчих кляс.

Таке прохання предложила депутація родичів у травні ц. р. шкільному Кураторові. Куратор не міг тому проханню відказати слушности, але зробив його сповнення залежним від того, чи Міністерство Освіти признасть для львівських шкіл стільки учительських етатів.

Небавом показалось, — чого зрештою можна було й сподіватися — що для Львова признано дуже маленько етатів, і вони далеко не покривали потреб істнуючих шкіл, а в слід за

Д-Р БОГДАН ЧАЙКОВСЬКИЙ.

Ще в справі громадських бібліотек.

II.

Чи справді ці постанови проекту йдуть по лінії національних інтересів меншин? П. Й. Ф. С. думає, що так. Вона подає статистику українських членів самоврядних органів і твердить, що вже ті числа забезпечують інтереси українського народу.

На мою думку, треба на справу глянути дещо інакше. Щоби якийсь гурт мав рішаюче слово, то до цього треба трьох моментів: він повинен творити аритметичну більшість (скількісний момент), він повинен вміти свою чисельну перевагу використати (або принайменше накинути свою волю більшости — якісний момент) та врешті мусить мати автономію (свободу ділання).

Українці мають — подаю за п. Й. Ф. С. — 29 проц. загалу радних сільських громад, 8 проц. громад міських невиділених, 4 проц. громад міських виділених і 5.4 проц. представників у повітовому самоврядуванні. Їхні мандати в сільських громадах рівні у краківському воєвідстві 35 проц., у львівському 40 проц., станиславівському 61,8 проц., волинському 68.1 проц. а в тернопільському навіть 79.6 проц. „Чиж цей сам факт не запевняє українцям належного вгляду у праці прилюдної бібліотеки, чи супроти того спеціяльні застереження щодо складу бібліотечних комітетів є конечні?“ — питає п. Й. Ф. С. Без сумніву, що „вгляд“ українці можуть мати, одначе це ще для оборони прав нації не вистарчає.

Так само, як замало є самої чисельности без інших вищезгаданих моментів. Зрештою, колиб усіх цих радних зібрати разом, то вони моглиб переголосувати своїх противників. А коли вони є роздрібнені по громадам і в одних творять 100 проц.-ову більшість а в інших є в меншости, то оперувати такими цифрами нема ніякої вартости. Щож казати про міське та повітове самоврядування, де відсоток українців є мінімальний?

Бо самий чисельний момент не є ніколи рішаючий. Він мусить іти в парі з квалітативним. А скількиж то в нас, на жаль, є ще громад, де національна свідомість радних-анальфабетів рівняється нулі? Де першу скрипку грає і за ніс усіх водить писар громадський? А скільки то між радними найдемо т. зв. „хрунів“?

Правда, що цей стан постійно зміняється на краще — переводять організацію радних, і є надія, що згодом українці опанують самоврядування. Та покищо треба числитися зі станом, який є, а йому далеко ще до доброго. Особливо, коли громадська рада і під одним і під другим оглядом не сповнить надій, нпр. коли українці найдуться в раді в меншости, і ця меншість буде сумнівної вартости. Не хочу через це сказати, що в наших сусідів є краще, та це тепер уже не має для них такого значіння, як для нас, як нації недержавної.

Та хоча би громадська рада стояла і під одним і другим оглядом на висоті свого завдання, її вплив на прилюдну бібліотеку не може бути такий, якого ми собі бажали би, бо вона не матиме свободи ділання. „Не підлягає сумніви — каже п. Шемилінська на іншому місці — що національні меншини схочуть використати прилюдні бібліотеки для цілей своєї пропаґанди. Одначе цього не треба боятися, бо відповідно зорґанізована державна контроля недопустить, щоб ця аґітація стала „протидержавна“. А в одному з пізніших проектів, як вже знаємо, це бажання є вже виразно замарковане.

Поняття „протидержавного“ є дуже гнучке та дається розтягати в безконечність. Який зміст покладеться під нього при стосуванню бібліотечного закону, буде залежати від „цілости політики держави супроти національних меншин“. Якби тут мали на думці „протидержавну аґітацію“ в розумінні карного кодексу, то постанова про це в нашому проекті булаб зовсім зайва, бо така протидержавна література підпадає взагалі конфіскаті. Отже видко, що тут ідентифікують державу з державною політикою і через те лишають для інтерпретації цього поняття багато свободи а міністерський орган що буде укладати index librorum prohibitorum найде широке поле до попису. На основі досвіду з шкільними бібліотеками, а навіть конфіскаційної практики (конфіската „До Слави“) можна уявити собі, що попаде на індекс. Наша історична повість у своїй більшости, ціла „Червона Калина“, література про наші визвольні змагання не найдуть певно доступу до прилюдних бібліотек.

Не менше значіння має і справа, яким книжковим матеріялом будуть доповнюватися прилюдні бібліотеки. Всі надзірні органи матимуть доволі впливу, щоб добирати його по своїй вподобі. Вони складають списки книжок і зразкові катальоґи для вжитку прилюдних бібліотек. Державні субвенції даються в книжках. Бібліотечні інструктори та інструкторки вглядають у праці бібліотек. Врешті, хто зна, чи не найважнішим чинником цього впливу будуть мандрівні бібліотеки, висилані з повітових централь при громадських бібліотеках у повітових містах до сільських громад. Хто тут буде числитися з голосом представника нац. меншини? А те, що в повітових містах істнують уже бібліотеки при польських товариствах (Соколах, Т. Ш. Л. то-що), звичайно вивінувані добре, які певно переймуть на себе „права і обовязки“ прилюдних бібліотек і будуть комплетувати за наші гроші рухомі бібліотеки для сільських громад, чи може витворювати в нас довіря до цілої, в цей спосіб подуманої, бібліотечної справи?

У проекті говориться теж про те, що на мішаних територіях бібліотеки мають мати також книжки в мові національної меншини. Не треба думати, що меншиною названо польську меншість на етнографічній українській території, а навпаки, так називають там українську більшість. Слово „також“ (рувнеж) торкається не польських, а українських книжок.

Основу бібліотеки навіть у 100 проц. українській громаді, буде творити польська книжка, біля якої може приміститися і українська. Та не це важне: яких книжок має бути більше, бо признаймо, що ми стоїмо далеко позаду поляків на книжковому ринку. Уявім собі, яка це буде українська книжка, що найде захист у гро-

..ли покінчилася наша справа в кураторії на нічім.

Та про такий стан справи не знає загал родичів, занятих своїми буденними обовязками нічого, і не догадується, що сотки їх дітей готові по феріях остатись в середмістю без української школи. Аж по феріях, коли підуть шкільні вписи і почнеться наука, зрозуміють вони своє прикре положення і тоді піднесеться в суспільности голосне невдоволення, що для їх малих дітей немає тут школи. Але це вже нічого не поможе, бо через спізнену пору, годі буде для них щонебудь вдіяти.

З уваги на те, звернули деякі люди увагу президії „Рідної Школи", щоби на випадок невдачі отворення філії шк. ім. Шашкевича, „Р. Ш." утворила в середмісті свою приватну школу. Президія занялась була цією справою, але стрінула труднощі, яких не могла перемогти. Так немає для нас нині іншого виходу, як добиватися знов у шкільної влади того, що нам слушно належиться.

Але як це зробити? Давніше, за австрійської влади, велося в нас так, що громадянство зверталося в таких випадках до своїх послів, щоби вони у всяких урядах інтервеніювали. Але нині з політичних і засадничих причин це виключене. Незалежницьке становище нашої Репрезентації виводить уряд просто з рівноваги і він устами своїх представників недвозначно давав уже нераз до пізнання, що українці будуть позбавлені змоги користати з повноти прав польської конституції, або іншими словами, доти будуть громадянами нижчої категорії, доки не зміниться незалежницька політика українських парляментарних репрезентантів, тобто всього нашого народу, бо вони його репрезентують. Поляки та чехи займали за Австрії теж самостійницьке становище, але мали змогу працювати для себе, для своїх національних потреб. Зате тепер вони не дають нам змоги до такої праці.

Та коли львівська людність не може у цій хвилі рахувати у своїх культурних потребах на поміч своїх заступників у соймі і сенаті, то мусить вона сама добиватися своїх прав. Львівські родичі сповнили вже своє діло, коли в справі середміської філії внесли громадне представлення до шкільної кураторії. Годі збиратися їм тепер зі всіх вулиць і виїздити громадною делєґацією до міністра. Тепер прийшла черга на даші провідні установи, забрати тут голос і в імени львівської людности домагатися від уряду того, що їй належиться. А такими установами вважаю Організацію Українців м. Львова, Міщанське Брацтво, а передовсім укр. членів Ради м. Львова. Перші дві установи повинні посвідчити конечну потребу помічничої школи в середмісті, а члени Ради м. Львова, як заступники української людности, повинні поставити цей постулят компетентній владі до сповнення. Це слід якнайскоріше зробити, бо пора дуже спізнена. На днях починаються шкільні вписи, а по 2 місяцях піде і сама наука, до якої мусить бути все заздалегідь підготоване. І коли не візьмемося до діла зараз, то готова вся справа пропасти. Додам, що поки живе в середмісті ще свіжа традиція істнувавшої тут школи, то справа легка до переведення. Колиж мине той час, тоді не відзискаємо тут школи вже ніколи.

Проф. о. Ал. Стефанович,
орд. делеґат у раді шкільній м. Львова.

Заява довіря для Тардія.

Дня 27. ц. м. після наради про революційні заворушення в Індохінах французький парлямент ухвалив для Тардіє заяву довіря. Радикальна партія домагається, щоби французький уряд вислав до Індохін окрему комісію для розсліду відносин у цьому краю. Тардіє противиться цим домаганням радикалів.

Японсько-більшовицький конфлікт.

Між японською та більшовицькою владою прийшло до непорозуміння в справі риболовлі на водах Камчатки. Більшов. патрульний корабель обстрілював без перестороги японський корабель. Одного японця із залоги вбили, інших арештували. До Камчатки відплив японський торпедовець.

...мадській польсько-українській бібліотеці? „Timeo danaos et dona ferentes" (боюся данайців хоча би приносили дарунки)! Боюся, щоби дотична постанова проєкту не стала дарунком призначеним на експорт та на нашу шкоду. До цієї пори не було в нас книжкової літератури в роді „Руських Селянинів", „Пробоїв", „Українських Нив" то-що а преса цього роду постійно банкротувала. Але з хвилиною, як видавництва матимуть збут у декількох тисячах громадських бібліотеках (державна субвенція) зовсім певно появиться і така література, на зразок шкільних читанок. Вони українські тільки по мові.

Не менше важним питанням, як комплетування бібліотеки, є справа бібліотекаря. Він є лучником між книгою і читачем, він впливає на читача та його відношення до книжки, він відповідною тактикою оформлює душу читача.

Проєкт не містить у цій матерії богато постанов. Бібліотекаря призначує бібліотечний комітет, кваліфікації для нього приписує міністерство освіти, яке має дбати про його вишколення. В містах понад 10.000 населення бібліотекар має діставати таку платню, щоб міг вповні посвятитися цій праці. У менших громадах бібліотекарська праця може бути побічним заняттям. Деякі аналогії дають нам змогу уявити собі, який вигляд прибере ця справа в практиці. Прим. в акції поборювання неграмотности величезні перешкоди творять вимоги влади щодо кваліфікації провідників курсів для неграмотних.

Влада вимагає від них учительських кваліфікацій і тому вся акція станула на мертвій точці. Можна сподіватися, що і для бібліотекарів буде ставити подібні вимоги, так, що ним зможе стати учитель, священик, може який інший сільський інтелігент (може лісничий, економ, командант постерунку? — хто це може знати), але чи зможе ним бути селянин, що скінчив тільки сільську школу, можна вже тепер сумніватися; хоча між ними вже тепер навіть без відповідного вишколення бувають зовсім добрі бібліотекарі, що дійшли до цього шляхом самоосвіти.

Отже немає рації п. И. Ф. С. коли дорікає сен. Галущинському, що невірно інформує, коли каже, що „справа бібліотекарів залежить уповні від міністерства". Бо діло тут не в якімсь бібліотекарі, або бібліотеці, з взагалі в унормуванні справи бібліотекарів.

Сьогодні ми не можемо знати, як буде виглядати закон про громадські бібліотеки в остаточному оформленні, саміж-бо проєктодавці зміняють його що-раз, а ще мусить сказати про нього своє слово і міністерство і законодатні органи. Не можемо теж знати, який буде виконний розпорядок; знаємо тільки, що міністерстві освіти є такі майстри, що вміють дуже гарно поправляти закони розпорядками.

Все тут сказане, це тільки передбачення, оперті на існуючому стані річей, це тільки можливости, які після введення в життя законів про громадські бібліотеки можуть, та не мусять здійснитися. Не є виключене, що „при дбайливости і свідомости громадянства" зможемо використати не тільки постанову § 10., але й цілий закон для нашого добра. Можливо, що до часу, заки увійде закон в життя, станемо панами на полі самоврядуванни. Не знаємо теж нічого про близьку реформу самоврядування в Польщі.

Та серед істнуючих відносин, я боюся, що вони не так скоро зміняться, треба уважати заведення громадських, прилюдних бібліотек небезпечними для інтересів нації, і тому треба вже тепер подумати над зарадними способами.

За такий вважаю активізацію громадянства для розбудови істнуючих при наших установах бібліотек: фінансування дрібних і нежиттєздатних бібліотек і їхнє комплетування, вишколювання бібліотекарів, притягання та виховування читачів, а це має діятися не в імя того, щоби колись, пізніше „забезпечити їм права і обовязки публичних, громадських бібліотек" — а тільки тому, щоб колись могли з успіхом конкурувати і протиставитися майбутнім громадським бібліотекам.

Думаю, що тільки в цей спосіб створимо, за добрим приміром наших сусідів, новий охоронний засіб „для збереження життя народу".

Сокаль, 27. квітня 1930.

У 25-ліття Національного Музею.

Моє перебування та праця в Музею о. митрополита А. Шептицького у Львові.

(Докінчення.)

Під літо 1909 р. за згодою управи Музею я вибрався на предложення о. Нижанковського здіймати молочарні. Я почав з Балинець біля Гвіздця, де парохом був о. Войнаровський. Тут була гарна стара церква, цікавої конструкції, пізніше замінена, здається, мурованою. Я сфотографував церкву, а потім і тамошню „Січ". Люди були в коротеньких, зелених кацабайках і мені оповідали, що це село було колись заселене полоненими кримськими татарами.

Звідтіль я поїхав до Коршева і подався на Буковину. У Вашківцях сфотографував я ярмарок, а в Розтоках зняв гарну церкву і дзвіницю. Тамже сфотографував я віче, а у Вижниці фестин, в Конятині церкву. Там ще й кольорових декілька знимок зробив. У Довгополі фотографував я весілля, в Жабю дзвіницю і фігуру, у Криворівні дараби. Там я кілька днів пробув з В. Гнатюком. Його синок семиліток ловив пструги такою вудкою, що нею хіба було волів поганяти, а не рибу ловити, а все таки вона ловилася. Теж сороки були дивні там — „скакали в коновку з водою і там топилися", так що за той день Гнатюків синок мав їх аж пять.

У Княждворі, біля Печеніжина, була гарна пятибанна церква, яку я зняв. По дорозі ще був у Богородчанах, де зберігався іконостас зі Скиту Манявського і був дуже гарний старий образ перенесення мощей св. Миколая.

В липні вернувся я до Львова і, привівши в порядок свої негативи, я знову наладувався плитами і поїхав у калуський повіт. По дорозі, біля Долпотова, оглянув я досить великі могили та заїхав у с. Збору. Місцевий учитель розповів, що тут духово живеться дуже тяжко, бо священик-москвофіл не проваднть ніякої культурної роботи, тому селяни якісь дикі і розбишаки, хоча само село досить богате. Ось навіть тепер, у живо, в робітний день, люди пють у коршмі, власне богатші селяни. Учителеві не дають робити культурної роботи, бо аґітують проти нього, як проти українця і він навіть мусить ходити з револьвером.

Вранці я пішов до священика, щоб оглянути церкву. Парох був літ коло шістьдесять, дуже зарозумілий, показати церкву мені не захотів, а говорив щось занадто повчаючим тоном. І хоч я казав, що маю доручення від владики митрополита, але на це почув далеко не приємні компліменти. Так я від нього пішов ні з чим, але по дорозі зробив маленьким апаратом фотографію дзвіниці. У школі учитель, дуже схвильований, сказав мені, що з мене до Верхньої, куди було не більш трьох кільометрів, правлять 20 корон (4 доляри) і грозять, щоб ніхто не відвозив мене. Дядьки сиділи в коршмі, пили та співали, аж до школи було чути. Учитель зібрався сам відвезти мене своїм візком. Але тут прибігло декілька селян, щоби відобрати коня. Учитель мусів справді виняти револьвер з кишені. Дядьки побігли скликати більше людей, але ми хутенько виїхали...

На цей раз обїхав я майже без пригод усю південну частину Галичини, поки не дібрався одного вечора до Сторонця-Путилова. Зайшли ми з товаришем в один готель. Ми ще не спали коли до нас прийшов місцевий бурмистр, жид, з жидом жандармом і переглянув наші документи. А на другий день рано прийшов жид жандарм і повів нас до жида комісаря. Той нас розпитував довго і недовірчиво і хоча я показав документи, але те, що мій пашпорт був російський, зміцнило його підозріння. Він залишив нас, як казав, „на вільній стопі", але велів не виходити з села. Я походив по селі, сфотографував хату Федьковича, був у священика, але потім знову пішов до комісаря і на його бажання подав йому адресу музею митрополита Шептицького, оповів, де живу і що роблю. Він ніби згоджувався зі мною, а проте все таки не вірив. Я жадав, щоби мене арештовано і доставлено до Чернівців. На жандармерії заявив я те саме молодому жандармові-українцеві. Він теж думав, що в Чернівцях на поруку мене випустять зараз, а тут будуть довго гратися зі мною і потім все одно відправлять у Чернівці... Вранці з жандармом ми відправилися у Чернівці. Дорогою ми довідалися від нашого провідника, що жандарм жид десь побачив нас на вулиці і хотів заробити 50 ринських, бо така ціна була назначена, коли хто зловить російського шпіона. Тому й зняв він усю оту історію. Далі оповів, що він нас бачив, як ми перейшли Черемош і стежив за нами повних 25 кільометрів. Бачив, що ми заходили тільки до священиків і більше нікуди і що фотографували церкви і розуміє, що ми вчені. Він і по тих священиках обходив і вони нічого поганого про нас не могли сказати... „Аби ви справді бачили, що я вам вірю, — та ви-ж русини. — я кладу свій багнет за ваші спи-

„Сміх Землі"

Цікаве оповідання Володимира Островського можна дістати в Адміністрації „Діла" Львів Ринок 10 або в Українських Книгарнях. Ціна одного примірника без пересилки — — 1·50 зол., з порученою пересилкою 2·10 зол. — —

ни". По дорозі ми подали телеграму до проф. Стоцького в Чернівцях. На етапі у Вижниці ми ночували не зовсім погано в дуже понурій цюпі. На другий день молодий жандарм українець вивів нас на стацію, але так, щоби нас не соромити як арештантів: він тільки держав мої апарати.

В Чернівцях нас посадили в тюрму. На другий день рано покликали нас до прокуратора-жида. Але це була людина дуже інтелігентна, що зрозуміла наше положення. Спитав, хто за мене може поручити. Я вказав на проф. Смаль-Стоцького, що тоді був віцемаршалом Буковини. Списавши протокол, прокуратор обіцяв звернутися до Стоцького. Слідуючого дня було святого Петра. Аж на третій день рано викликав прокуратор мого поручителя проф. Смаль-Стоцького і на його слово випустив мене з тюрми. Тільки апарати і записну книжечку відослали до Головного Військового Штабу у Відень.

Ми вернулися до Львова. У мого товариша після того пропала всяка охота до подорожей. У Львові в якійсь польській газеті була звістка, що в Сторонці-Путилові заарештовано як шпіона митрополичого захристіяна зі Львова...

Тепер без свого апарату я не міг уже так легко їздити і фотографувати, бо музейний апарат був несправний. Я працював це літо більше в самім Музею.

Тоді я їздив у Крилос, щоби провірити, де знайдено срібні річи. По дорозі оглянув я Галич і його руїни та Залукву. В с. Залукві парох був москвофіл, але людина не така нетерпима, як інші, і ми з ним балакали на серіозні теми. В Залукві на березі, або ліпше в березі відкрив я єдине до цього часу відоме мені явище, що берег увесь складався з самих битих черепків після-неолітичної доби, на просторі 4-5 метрів і до 60 цм. у глуб. Зразки черепків та інші річи з викопів я забрав до Музею. На осінь мені повернули апарат і кліші.

Про діяльність владики митрополита я мав двічі нагоду почути від чужинців дуже прихильні вислови. В літі 1908 р. був у Львові з Москви проф. Погодін з групою студентів. Після посвячення бурси Педагогічного Т-ва він був у самого митрополита і передав мені свої враження. Його незвичайно вразили промови митрополита і каноніка о. Чапельського, який мав тоді вже за 70 літ, своєю демократичністю, якої — як він мені казав — у Росії не можна було почути не тільки від осіб подібного становища, але навіть і від адвоката або й політика. Бо в Росії всяка т. зв. демократична промова по істоті своїй могла бути тільки штучною. Бо інтелігент у Росії не мав нічого спільного з народом. Тутже в горячій і натхненій промові 70-літнього старого священика відчувалася безпосередня близькість і спільність з народом, без штучних теоретичних міркувань; тут випромінювалася народня стихія з її змаганнями. І це була чиста правда. — Заки бути в митрополита, що його запросив до себе, Погодін питав мене, як себе тримати і яких тем у розмові торкатися та які оминати, бо він в Росії звик до того, що з особами духовними незвичайно тяжко розмовляти. Я йому сказав, щоб він зовсім нічим не турбувався і держався так, ніби розмовляє з ректором університету у свобідній державі. Потім мені Погодін оповідав, що він ніде при офіційних відвідинах не почував себе так легко і приємно, як у митрополита.

На господарській виставі у Стрию був один православний священик з Полтавщини, що приїхав знайомитися з освітньо-педагогічною справою в Галичині, а другий з Поділля. Цей останній мав літ до 40 і був, здається, з матушкою проїздом з ліків, бо за дозвіл священикові з Росії на побут за кордоном було тоді нелегко. Знайомих тут у нього не було, а що він ходив у своїй рясі, то митрополит помітив його здалека і попросив одного з каноніків познайомити його з ним. Коли канонік представлявся йому, той радо познайомився. Але коли канонік сказав, що митрополит хоче його бачити, то по звичайній для всіх священиків на Україні властивости, він при імени „митрополит" страшенно перелякався. Його заспокоїли. І коли він познайомився і з ним побалакав митрополит, то він потім казав, що не знав, що з ним творилося, коли почув, що митрополит говорить до нього його рідною подільською мовою, а не польською і не московською. Потім на спільній вечері цей самий священик теж був присутній і страшенно дивувався незвичайній демократичности і сердечному відношенню між усіма присутніми, чи то був митрополит, чи консисторські каноніки, чи пани, чи селяни. Йому було ясно, що всіх звязувала якась одна спільність і близькість, одначе змісту її він ще не міг уловити. За вечерою митрополит між іншим виніс тост за зближення людей зпоза обох боків і пояснив, що був би особливо радий бачити членів закордонного духовенства тут по сей бік, але не для чого іншого, тільки для того, щоб вони навчилися тут стати ближче до народу, навчилися балакати з ним спільною мовою і вести його до культурного й господарського розвитку. У відповідь мусів щось сказати і цей священик. Він встав, почав говорити, але міг тільки вимовити: „Ми навіть і говорити не научені" — і розридався...

Вадим Щербаківський.

Останній поїзд окупаційних військ.

Тірар, голова вис. міжсоюзної комісії в надренських територіях, і ген. Гілемо та його генеральний штаб відіхали рано 30. червня з Могунції разом із останнім поїздом окупаційних військ. Німці співали тоді „Дайтшлянд, Дайтшлянд ібер алес". У полудне кинули Вісбаден останні поїзди окупаційних військ.

Відручне письмо през. Гінденбурга.

У райхстагу відбулася 30. червня в присутности членів уряду та представників союзних країн офіціяльна маніфестація з нагоди евакуації Надренії. Президент райхстагу виголосив промову. Оголошено відручне письмо президента держави Гінденбурга підписане всіми міністрами. Письмо пригадує м. і. обовязок вдячности для всіх німців, що в роках окупації віддали життя для відзискання надренських земель. У свято радости народу присягаємо, що зробимо все, аби басейн Саари вернув до нім. держави якнайскорше. Єдність хай буде нашим кличем у цю святочну годину. Присягнімо бути солідарні в стремлінні до виведення нашої дорогої батьківщини на шлях мира, розвитку та слави.

Прем. Славек у Друскениках.

Голова ради міністрів Вал. Славек відїхав 30. червня до Друскеник.

Чічерін на овиді?

Московський кореспондент „Н. Фр. Пресе" повідомляє, що після конгресу комуністичної партії порішать справу керовництва уряду закордонних справ. Чічерін останніми роками був проти того, аби уряд закорд. справ ділився на поодинокі ресорти і всю владу хотів мати в своїх руках. Кажуть, що комун. партія хоче порробити Чічерінові уступки. Коли здоровля позволить Чічерінові, він знову одержить керовництво більшовицької дипльоматії.

Стрілянина на банкеті 400-ліття Бережан.

Місто Бережани видало обід з нагоди свого 400-ліття і 125-ліття тамошньої гімназії. В обіді тім узяв м. і. участь кап. 6. летунського полку зі Львова Ол. Маєвський. Був там і Бр. Едм. Чаплінський абс. прав і власник млина, рез. офіцер, що є теж командантом округи стшелецького союзу. До Чаплінського приступив кап. Маєвський і вдарив його двічи в лице. Чаплінський відповів, що він безборонний і чести своєї боронитиме інакше. Тоді кап. Маєвський з віддалі двох кроків вистрілив до Чаплінського в груди. Куля прошила легені та застрягла в хребті. Чаплінського відвезли до шпиталю. Кажуть, нібито Чаплінський сказав якісь образливі слова про пані, що були на бенкеті, а кап. Маєвський постановив боронити їх чести. Інші кажуть, що Чаплінський нездібний обиджувати жінок, бо це лагідна людина та джентельмен.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·50—8·89·00, канадійський долар 8·7?·50—8·80·00, чеська корона 0·26·25—0·26·50 австрійський шілінг 1·25·50—1·26·00, румун. лей 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·72·00—1·72·50, фунт штерлінгів 43·40·00—43·70·00, радянський червінець 11·00—12·00, німецька марка 2·12·47—2·12·50

Золото: 20 корон 36·20·00—36·60·00 20 франків 34·25·00—34·50·00, 20 німецьких марок 42·00·00—42·40·00 10 російських рублів 46·00·00—46·40·00.

Срібло: Австрійська корона 0·47·00—0·48·00 5 австрійських корон 2·50·00—2·60·00, австрійський фльорен 1·25·00—1·30·00, російський рубель 2·00·00—2·10·00 копійки за рубель 1·00·00—1·05·00

ВІДГУКИ ДНЯ.

Вуличні збірки.

Є дні, коли не можна перейти вулицею Львова. Кожний ріг вулиці, кожна заглубина в камениці скриває в собі небезпеку в формі панночки чи пані з пушкою. Йдеш собі вулицею, ні в гадці тобі якийсь напад, а тут гульк! — появляється перед тобою невіста з пушкою, а часом ще й корпорант з палкою і просять дати щось на якусь ціль. Рад не рад — мусиш зрадитися, хто ти з походження, за що нерідко дістаєш на дальшу дорогу якесь благословенство, яке, Богу дякувати, не мусить сповнитися.

Завидую я нераз львівським полякам. Задумають якусь збірку, поставлять столики на вулицях, розішлють загони по вуличках і хто трапиться, тому пропонують причинитися датком на патріотичну ціль. Як легко їм зібрати більшу суму грошей! Мало хто відмовиться. Українець оминає їх третьою вулицею, жид не все має відваги відказатись, а поляк має обовязок заплатити.

Завидую і жидам. Ці хоч і рідко уладжують збірки і рідко розставляють столики, а за те ніколи не натраплять на відмову. Як легко їм пізнати свого брата між товпою, що пливе вулицею! Тут ніс зрадить віроісповідання, там вуха засвідчать національність, і картка за карткою причіпляється до блюзок і гріш за грошем летить у пушку. Буває часом, що і ніс і вуха нормальні, а картка чіпляється, а гріш летить. Що це є?!... По чім можна пізнати сина чи дочку вибраного народу?!...

Думав я, думав і ніяк не міг додуматися. Питаю одну знайому жидівочку, яка часто збирає на цілі по вулицях.

— Ми маємо таке бистре і виправлене око, що жид перед нами не скриється! — відповідає вона. — За те з жінками богато важче.

— Неймовірне око! Чи не моглиб ви сказати, яким способом ви можете такі нюанси запримітити.

— Ви помиляєтесь. Це не такі то вже маленькі нюанси. Це дуже замітні познаки.

— Перший раз чую!

— Так, так, мій пане. Не треба йому ні довгого носу, ні великих вух... Інакший хід, інакший погляд, інакша гестикуляція рук. Загалом ще є богато інших прикмет...

— Ах так! Я, бачите, про те й не подумав. А чому в такому разі з жінками тяжче?

— Бо жінки далеко більше засимілювались фізично. Жінку ми найскорше пізнаємо по мові. Скаже: „страшне" з двома „р", або „вогуле" з наголосом на „у" — тоді ми приступаєм без страху.

Завидую я й жидам. Мають свої познаки і серед кожної нації можуть собі уладжувати збірки.

Але що маємо робити ми українці?

Жаль бере дивитися на оті мучениці, що стоять на розі Ринку, одинокої добре втоптаної, української стежки, приступають до стрічного і дивляться йому в очі, щоби пізнати хто він. Як часто дістається їм прикре слово, коли помилилися і зачепили якогось емеритованого оборонця кресів, або кресового міста! Як часто „ґенте свій чоловік" сховався під плащик польської мови і викрутиться від датку! Вислід такої збірки мусить бути все той сам: богато карточок, а мало грошей у пушці.

Що зробити, щоби зарадити лихові?!...

Не маємо такого права як поляки, ані таких познак як жиди.

Говоримо на вулицях так потихо, що навіть найліпше вухо не зачує. Не відбиваємо так дуже від поляків ані косими очима, ані скулами, ані рухами, ані гестикуляцією. Біда витиснула пятно на наших обличах, так само як і на їхніх. Кланяємось таксамо низько, відклонюємось та само недбало, як і вони... Якжеж тут пізнати своїх і не помилятися що другий раз?!

Є одна рада на те, але трохи непрактична. Просити прохожих, щоби показували піднебіння. Коли чорне — давай даток!

Але має ця рада і свої слабі сторони.

Велика часть львівських поляків не показалоб піднебіння, бо мусілиб дати даток на „Рідну Школу", „Просвіту", чи „інвалідів".

Галактіон Чіпка.

Діти спричинили пожежу.

У Ляхівцях Зарічних (пов. Жидачів) вибухла пожежа в Костя Гнатка. Згоріло 21 госп. забудувань, вартости 48 тис. Одна особа попарилася. Пожежу спричинили діти що розложили вогонь на подвір'ї.

„ЗОНКА" КРЕМОВА ЧОКОЛЯДА А. Пясецький С. А. Краків.
2218 Замовлення приймає „Народна Торговля" Львів. 1—10

Манявський Скит — Святоіванське торжество.

Давня слава Манявського Скиту і його значіння велить кожному віруючому патріотові-українцеві дорожити цею релігійною і національно-історичною памяткою. Зайвим булоб над цим ширше розводитися, бож у практиці бачимо це наглядно у всіх народів світа, державних чи недержавних, а вже найбільше у наших сусідів. Церква, що все стояла на сторожі рел.-національного добра, була під цим оглядом незвичайно активна. Тут варто пригадати, що Впреосв. епископ станиславівський у своїй духовній і національній праці не забув на Скит і, не зважаючи на тяжкі матеріяльні недостатки, закупив тойже і таким чином вирвав це історичне місце з наставлених вже рук наших противників релігійних і національних. За все те належиться станиславівському владиці від нас усіх прилюдна честь і подяка. Маємо отже змогу не тільки свобідно відновляти, але й продовжати славну традицію Ман. Скиту. Тому користаймо з того як щороку, так і тепер і масовою участю у Святоіванських торжествах даймо світові знати, що ми гідні тої слави наших предків, які находили у Скиті лік і захист перед усяким злом. Громадною участю вшануймо кости богоугодних черців-монахів і народніх борців, що на цьому місці спочивають. З покликом на програму минулорічну завважується, що Святоіванське торжество в Маняві починається вже в навечеря Різдва св. Івана Хр., себто 6. липня вечером, всеночним, наукою і св. сповідю.

о. Н. К.

Революційні заворушення в м. Маляґа.

Заледви здавлено заворушення в Севіллі, а вже в м. Маляґа вибухли революційні заворушення і страйки. Величезні маси безробітних демонстрували на вулицях та непокоїли населення, через що замкнено торговлі і деякі уряди. Пополудні в місті почалась стрілянина, через яку припинено всяку комунікацію. Поліція по наказу з Мадриду арештувала 3 членів управи робітничих синдикатів. Підчас стрілянини двох робітників було вбитих, а кількох ранених.

Еспанія проти Паневропи.

Дня 27. ц. м. еспанський уряд вручив французькому послові відповідь на письмо Брієна в справі Паневропи. Еспанія не може вступати в жадні паневропейські союзи, тому, що має свої кольонії в Америці і паневропейська федерація ослабилаб впливи Еспанії в Америці. Еспанія може входити тільки в такі звязки, які не є звернені проти Америки.

Альбанець убив італійського старшину.

Італійський вищий старшина, інструктор воєнної школи в Широкку Осип Шієсті підчас їзди до міста Скутарі згинув, смертельно поранений револьверовою кулею. Слідство виявило, що цього старшину застрілив фанатичний ворог Італії, вояк альбанської армії Ісьям Гроцдаві, якого арештовано.

Зі спортового життя.

Недільні змагання.

В минулу неділю грала ще з ліґових дружин, крім поданих в „Ділі", Краковія з Л.К.С. у Кракові, вигравши ці змагання (1 : 0 (1 : 0). По недільній програній з Вартою 4 : 0 опинилися львівські Чорні, можна думати, на довший час на передостанньому місці в табелі, маючи нижче себе одну-одиноку Варшавянку. Ситуація Чорних дійсно дуже важка. — З А-клясових дружин слід відмітити перемогу Янїни над станиславівською Реверою в Золочеві 4 : 3 (2 : 3), через що золочівська дружина опинилася в середині табелі мистецтв А-кляси. Україна, яка після високо-цифрової перемоги над Світезю заняла твердо 3-є місце в табелі, матиме в найближчу неділю нелегке завдання справитися саме з Янїною на її грищі в Золочеві

Надвірна. Пролом (Станиславів) — Бескид (Надвірна) 2 : 1.

Товариські змагання обох українських дружин закінчилися перемогою Пролому. Ц-клясовий Бескид грав дуже амбітно і ставив мужньо чоло Б-клясовому Проломові.

ОПЕРАТОР 2387 1—?
Д-р Д. Сассовер
Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51
ХІРУРГІЧНІ НЕДУГИ. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

Араби стріляють до анґлійців.

Біля села Матаріх недалеко Каїро, молодий арабський націоналіст застрілив англійську жінку Крокс, яка в політичних цілях вибралась до Каїро.

З ножами на вчителів.

(АТЕ). У виховнім заведенні біля Шуйська ученики кинулися з ножами та револьверами на учителів і поранили їх зате, що не хотіли дати відчиту на сексуальні теми.

НОВИНКИ

— **Літом у гори.** Інформуйтеся: Купелеве заведення Зелемянка п. Гребенів коло Сколього. Горячі купелі сірчано-йодові у лазничках. 2388 3—30

— **Робітня футер Юліяна Глушевського** перенесена на вул. **Коперника 16.** 2296 6-?

— **Конфіската „Діла".** Останнє (143) ч. „Діла" підпало конфіскаті за частину замітки п. з. „Зїзд Центроліву в Кракові". Це 7-а конфіската нашого органу в цьому році.

— **Іспит зрілости в III. державній учит. жін. семинарії у Львові** відбувся від 2—7. червня ц. р. під проводом візитатора Северина Білінкевича. До іспиту зголосилось 46 кандидаток; при письменнім іспиті відпало 5 кандидаток, при устнім репробовано 5 кандидаток, відступило 4 канд. — разом перепало чотирнацять кандидаток. Іспит зложили: Антонишин Ніна, Цепух Віра, Цімерман Олена, Цимбаліста Ольга, Чорна Евгенія, Дроздовська Вероніка, Дудко Галина, Ґоронь Марія, Гарасовська Марія, Гриців Марія, Клімак Стефанія, Крупка Марія, Кузь Стефанія, Левкович Ядвига, Лиско Володимира, Мазурек Стефанія, Мельник Антонина, Мулькевич Марія, Михайленко Стефанія, Михайлів Ірина, Михальська Софія, Микетів Ольга, Пацановська Мирослава, Павлишин Марія, Пригода Іванна, Семен Марія, Смішко Ярослава, Стецуняк Ольга, Стернюк Ірина, Тисович Ярослава, Васильківська Анна, Жидачек Марія.

— **Іспит зрілости в прив. учит. сем. „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка** у Львові відбувся перед іспитуючою комісією при III. держ. учит. сем. у Львові в днях від 18—23. червня під проводом візитатора Теофіля Козяри. До іспиту зголосилось 24 кандидаток в характері екстерністок, що здають шіснацять предметів. Репробовано при письменнім іспиті 6 канд., при устнім 9 канд. — разом 15 кандидаток. Іспит зрілости зложили: Абрагамовська Ольга, Хомяк Анна, Якимець Марія, Юськевич Софія, Коцьомака Юлія, Кос Анна, Ковальчук Софія, Шпот Анна, Тріска Марина.

— **Під увагу радіоаматорів.** Дня 4. липня, в пятницю від год. 20.15—20.50 радіостація в Празі передає віолінчельну сонату відомого українського композитора Василя Барвінського. Чельову партію виконує чеський віолінчеліст Вацлав Черничись із „Праського квартету", фортепянову партію д-р Зденек Моравський.

— **Свято української кооперації з перешкодами.** Як це вже писалось у „Ділі", у Кнїгиничах, пов. Рогатин, відбувалось „Свято української кооперації", підчас якого улаштовано похід кінних бандерій. Поліції не подабались ці кіннотчики і вона намагась спинити похід і розігнати 3000 учасників походу, а коли це не вдалось, кілька осіб арештовано. Всеж свято кооперації відбулось дуже величаво і поліція не могла перешкодити кнїгиницьким українцям заманіфестувати свою силу.

— **Горить!** В Івачові, пов. Зборів, згоріли будинки Феця Пастушка та Івана Глуха. Причиною пожежі була ліхтарня, яку перевернув кінь, копнувши її ногою, коли господар у ночі давав йому їсти. — На фільварку Дубина в Зборівщині грім убив корову і спричинив пожежу стайні. — В Дубю, пов. Броди, вогонь спопелив будинки Василя Барабаша. Підозрівають, що вогонь підложено.

— **Кінець нарад евхаристичного конгресу в Познані.** Дня 28. червня у Познані закінчилися наради польського евх. конгресу. В останньому засіданні взяли участь майже всі епископи й архиепископи та папський леґат нунцій Мармаджі. Нунцій Мармаджі промовляв по французьки та поручив прочитати письмо папи римського звернене до нього з нагоди нарад конгресу. В нарадах цього конгресу взяли участь і всі греко-кат. владики.

— **По смерти Юліяна Айсмонда.** Як це вже писалось, на днях помер один з найвизначніших польських поетів Айсмонд. Помер він у Закопанім, після автомобілевої катастрофи. В історію польської літератури входить він як співець краси природи, особливо гір і лісів та тонкий, не злобний сатирик. Його любов до природи вязалась із любовою до ловецтва, що дала йому натхнення до ловецьких оповідань „Носив вовк разів кілька". У творі „Життя дерев" виявив глибоке розуміння життя природи. Айсмонд був начальником ловецького відділу міністерства земельних справ, держався здалека від політичної і партійної боротьби і в одній байці „Співець і партії" він виявив своє відношення до політики, мовляв, поет так як птах, не є ані зліва ані зправа, але є високо в горі понад землею. Свого часу мав Айсмонд багато неприємностей за сатиру на декорованих сильних світа цього п. з. „Удекорована худобина".

— **Жінка суддею в краю півмісяця.** Одною з держав, що найшвидше вводить жінки в судівництво є новочасна Туреччина Кемаля Паші. Ось в останніх часах призначено там п-ю Бейган Ганум суддею при торговельнім трибуналі. Доступ жінкам до судівництва буде там в найкоротшому часі якнайбільш поширений.

— **Ліндберґ молодший.** Полковник Ліндберґ, що прославився перелетом Ню Йорк-Париж, став батьком. Молодий Ліндберґ, коли схоче бути славнішим від свого батька, буде мусіти пробувати не трансоцеанічного, а міжплянетарного перелету.

— **Де зброяться.** По звісткам з Будапешту Югославія переводить у приспішеному темпі фортифікації свого мадярського кордону. Приноровлюють там систему бетонових фортів на віддалі кільометра, з гарматами й машиновими крісами. У тім ланцюху малих твердинь поміщено найкращі сербські і хорватські полки.

— **І в швайцарськім парляменті бють.** На днях у швайцарськім парляменті прийшло до сварки між комуністичним послом і послом католицької фракції. Комуніст назвав католика „брехуном" і за те католик ударив його в лице. Почалось замішання і наради перервано.

— **Японські гості в Льондоні.** До Льондону приїхав японський князь і княгиня Такамашу, на честь яких англійський король улаштував у своїй палаті величавий бенкет. Англійський король з нагоди приїзду цих гостей надав японському мікадові почесний титул англійського маршала.

— **Паломництво до Люрд.** Секретаріят Марійського Т-ва Молоді цею дорогою повідомляє всіх учасників паломництва до Люрд, що виїзд паломництва зі Львова назначений невідкличнє на суботу, 5. липня ц. р. в год. 11. передпол. Паломники, які долучуються в Перемишлі всідають до цього самого поїзду в год. 12.28. Для відбірки пашпортів як для полагодження інших формальностей обовязані паломники явитися на Головному Двірці годину перед відїздом поїзду.

Дописи.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА. (З просвітянського життя в повіті). Вибираючись до Кобиловолок з титулу принятого на себе обовязку: орґанізувати жіноцтво теребовельського повіту, відразу спрямувала я свої кроки до директора Ковальського, заслуженого ветерана і робітника як на ниві народній, так і в ділянці педаґоґічній. Було це під вечір в погідну маєву днину. Тут відразу вразили мене чистенько вибілені хати з великими вікнами, роскішними садами, гарними цвітниками і з цвітучими вазонами у вікнах, хати з ґаночками, верандами... Що кілька кроків допитувалась я, де є мешкання дир. Ковальського. — Ідіть просто на гору — відповідала чемно дітвора, а як побачите на подвірю багато дітей, то там його мешкання. І справді застала я сільську дітвору, що бавилась перед хатою дир. Ковальського під проводом його доньки п. Барабашової, яка й тих діточок уміє відповідно заняти. В тім домі показують мені льняні килими з прекрасними вишивками і ручники, — все те мережане руками шкільних дівчаток. З острахом приступаю до діла і довідуюся, що справді заходить потреба відновити жіночий гурток.

який підпав був унаслідок довшої недуги провідниці, п. Барабашової. І не треба було інсати запрошень, бо тут моментально все робиться; весь учительський персонал, як на команду, в першій хвилині взявся до праці і жінки посходилися в означений час. На зборах сумно вражало тільки одно молоде подружє — збіджене, змізероване, без усміху на лиці. Є це учитель і учителька звільнені зі служби по кількох роках праці, без подання якоїнебудь причини. На зборах ухвалено в найближчих днях уладити „Свято Дитини" (бо „Свято Матери" вже відбулось) та взятися жінкам до інтенсивної праці, яка напевно буде мати успіх. — З вісімнацятиж новозаснованих і зреорганізованих жіночих гуртків у Теребовельщині найбільший виглял на розвиток мають такі села, як Могильниця, Романівка, Ласківці, Слобідка, і то завдяки місцевим учителям, священикам і селянським суспільним діячам. При тім ніяк не можу мовчки поминути того, що в Ласківцях самі жінки (селянки) уряджують збори без нічиєї помочи і пишуть протоколи з подиву гідною стилізацією. Саме уладження ласкавецької читальні вражає оригінальними малюнками, повними змісту. І взагалі ця читальня цілим своїм устроєм свідчить наглядно про глибоко патріотичні почування тамошнього селянства. — **О. Богачевська.**

ГРИМАЛІВЩИНА. (Попис сирітського захисту з Тернополя. — Довірочні наради УНДО). На пропозицію п. Густи Хомової з Тернополя голова Повіт. Народн. Комітету запросив у Грималівщину сирітський захист з Тернополя на кілька вистав, щоби наше селянство побачило, що ті жертви, які вони дають С. Служебницям на захист, не йдуть на марно. І так у днях 14., 15. і 16. червня уряджено під проводом СС. Хризанти і п. професорової Хомової вистави в Товстім, Вікні, Панівці і в Грималові. В кожній місцевости були салі битком наповнені; вправи хоругвками і ручниками й патріотичні деклямації сиріток (від 4—12 літ) у числі 20 зробили дуже велике враження на всіх присутніх. Селяни з великою охотою брали до себе сироти на ніч — давали підводи й управа захисту зібрала досить поважну грошеву підмогу. Перед кожною виставою запрошена Пов. Нар. Комітетом п-і Блянка Баранова виголосила відповідну промову, підкреслюючи значіння виховання молоді в національнім дусі. Крім того п-і Б. Баранова виголосила на довірочних нарадах для старших реферат про сучасне положення нашого народу. Промови п. Б. Баранової зробили на селян кольосальне враження, за що п-і Пиндусова іменем кружків українського жіноцтва в довшій, дуже щирій промові зложила прелегентці подяку і просила, щоби п-і Б. Баранова якнайскорше знову приїхала у Грималівщину і тимсамим причинилася до освідомлення широких мас. — **Грималівський.**

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Микола Галаган: **З моїх споминів"** (Світова війна, — розвал царату — українська революція) Частина II. Львів, 1930. Накладом Видавничої Кооперативи „Червона Калина". Стор. 196. Формат 8⁰.

ЖУРНАЛИ:

„Богословія", науковий тримісячник. Видає Богословське Наукове Товариство. Львів, 1930. Кн. 2. Том VIII. Зміст: D-r Nic. Rusnak: De C. J. C. respectu ad codificationem iuris Ecclesiae catolicae orientalis; Волод. Левицький: Церковне судівництвво в церковних установах XI і XII. віку; Огляди й оцінки; Вибрані питання; Всячина; Хроніка; Книжки і часописи.

„Бюлєтень Гетьманської Управи". На правах рукопису. Ч. 5. За травень 1930 р. Зміст: Трагедія Української Інтелігенції; Теж „диплькомати"; З громадського життя; Від Гетьманської Управи; Повідомлення Ради Присяжних У. С. Х. Д.; Повідомлення Гетьманської Управи.

„Пластовий Шлях", часопис проводу українського пластового уладу. Рік І. Ч. ІІІ. Львів, липень 1930. Зміст: д-р Ол. Тисовський. Плян діяльности гуртка Пласт-сеніорату; А. Пясецький, Л. Ч.: Наші інструкторські табори; Сквтм. інж. А. Сербин: До чого змагати?; Сквтм. В. Кархут: Праця звязкових у курінї; К. Новик: Новик-Юнак — Старий пластун; С. Левицький: Ген за Карпати; Senior: В останні дні; Урядові вісти.

„Молоде Життя", журнал українського пласту. Рік X. Ч. 5—6. Львів, травень-червень 1930 р.

„Соціял-Демократ", орґан еміґр. орґанізації УСДРП. Подєбради 1930. Ч. VI. Зміст: Соціялістичний інтернаціонал і національна проблєма Сходу Европи; І. Мазепа: Проблєма незалежної України; П. Феденко: Харківський процес і українські „просвітяне" за кордоном; О. Бочковський: Проблєма демократії чи краз диктатури; Засідання Викон. Комітету Соціяліст. Інтернаціоналу в Берліні; З партійного життя; Листи з України.

„Przegląd Polityczny", czasopismo, poświęcone zagadnieniom polityki zagranicznej. Warszawa, maj 1930. Nr. 5. Treść: D-r Roger Bataglia: Polskie sfery gospodarcze a „konwencja handlowa genewska" z 24. III. 1930; Andre Tibal: Rozbrojenie morskie a statut Bałtyku.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 1. липня, година 8. вечором „Хоробрий вояк Швейк".

Малий Міський Театр:

Вівторок, 1. липня, година 8. вечером „Потрійне весілля" знижки важні.

Кіна.

АПОЛЬО: А коли надійде хвиля розлуки. Звукові додатки.
КАСІНО: Листи невідомої (на осн. Ст. Цвайґа).
КОЛЬОСЕИ: З Єгипту до Палестини.
КОПЕРНИК: Молода генерація. Мільйонові дівчата.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно замкнене.
МАРУСЕНЬКА: Молода генерація. Мільйонові дівчата.
ОАЗА: Стоптана цвітка. Раз у житті.
ПАЛЯС: Сема заповідь. Звукові додатки.
ПАН: Хатина дядька Тома.
ПАСАЖ: Летун у полумі. Шлюб без продовження.
ПРОМІНЬ: Гаракірі.
СТИЛЕВЕ: І. Сексуальна гигієна. II. Як повстає людина.
ФАТАМОРҐАНА: За кров братів. Кон і Куген.
ХИМЕРА: Бажаю твоєю бути.
УТІХА: Рекорд Том Мікса. Американські Пат і Паташон женяться.

Програма радіо.

Четвер 3. VII. 1930.

Варшава (1411,7) 12·35 Ґрамофонові платні. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·50 Спів і фортепян. **Берлін** (418) 16·05 Концерт солістів. **Стокгольм** (436) 19·30 Народня музика. **Рим** (441) 17·30 Концерт. **Лянгенберг** (473) 13·05 „Дикий стрілець" Льордінґа. **Міляно** (501) 12·00 Концерт малої орхестри. **Брюссель** (509) 18·00 Трансмісії з дансінґу. **Відень** (516,3) 15·30 Капеля Сільвінґа. **Мюнхен** (533) 17·25 Радіотріо. **Будапешт** (550) 21·30 Китайські і японські пісні. **Москва** (720) 18·45 Концерт. **Ленінград** (1000) 17·30 Концерт. **Харків** (1304) 20·00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 2341
Жабє:
2. VII. „Пан Твардовський".
Готується до постановки: „Альравне", „Цариця Мадаґаскару", „Memento". Дирекція Т-ру прийме зараз добру піністку і скрипака **на добрих умовах.**

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта" з кооперативним напрямом у Львові, вул. Корнякта ч. 1. III. поверх приймає ВПИСИ до дня 1. липня 1930 р від год. 10—12 рано особисто й письменно за предложенням метрики, останнього шкільного свідоцтва і 10 зол. вписового. Пізніщі зголошення будуть прийматись тільки в міру вільних місць. — **Управа.**
2304 13-15

Український Театр „Кооператива" у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:
Сколе: Саля „Сокола". 2392
Середа 2. VII. „Медді".
Четвер 3. VII Ревія: „Раз та добре".
Пятниця 4. VII. „Миш церковна".
Субота 5. VII. Саля українського захисту: „Маруся Богуславка".
Неділя 6. VII. „Ой не ходи Грицю".
Понеділок 7. VII. Пращальна вистава: „Пірвання Сабінянок".
Подається до відома, що наш театр має у плянї обїздку всіх літнищ (Трускавець, Дора, Микуличин, Яремче і т. д.).

Виділ тов. „Український Інститут для дівчат" у Перемишлі прийме до Інституту на шк. рік 1930/31 190 учениць. Місячна оплата за удержання 90 зол. Оплата за ужиття інвентаря одноразово 30 зол. При інституті є приватна жіноча гімназія гуманістичного типу з повними правами державних шкіл. Оплата за науку 35 зол. місячно. Прохання в справі приняття надсилати до управи Інституту, вул. Татарська 4, найпізніше до 25. липня. Ближчі інформації подає управа Інституту. — **Управа Інституту.**
2383 3—3

Пригадка! Звичайні Загальні Збори видавничої кооперативи **„Червона Калина"** у Львові відбудуться дня 2. липня п. р. в год. 6-ій вечором у салі Т-ва „Українська Бесіда" у Львові при вул. Рутовського 22. Рівночасно повідомляємо наших членів, що на днях вийдуть з друку: Д-р Олена Степанів-Дашкевичева: **Напередодні великих подій**, Д-р Андрій Чайківський: **Чорні ради**, спомини і М. Галаган: **З моїх споминів II. том. — Управа Видавництва „Червона Калина".** 2385 3 3

Річна конференція управителів філіяльних Музичних Інститутів Т-ва ім. М. Лисенка відбудеться в понеділок 7. липня в 11. год. рано. На деннім порядку: 1) Звіти Інститутів; 2) Справи організаційні; 3) Анґажування учителів. — **Д-р Ст. Людкевич.**

Виказ жертв, зложених на будову памятника у Ґміндї (в золотих): Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил — Станиславів 50, парохії Вербилівці, Бабухів і Залуже (збірка) 37·50, о. Клим Метрипула — Клювинці 30, Роз. Годованцева — Шутроминці 25, о. В. Мандрусяк — Синьків ад Заліщики (збірка) 23·21, гр.-кат. пар. уряд — Фирлеївка 21·60, церква Камінка Струм. 18, о. Грималюк — Тишківці 15·10, о. М. Сивенький — Дернів (збірка) і гр.-кат. пар. уряд — Синьків по 15, о. О. Гаврищко — Урмань (збірка) 14·72, гр.-кат. пар. уряд — Заліщці й о. А. Боднар — Плотича по 1, гр.-кат. пар. уряд — Мшанець ад Глубічок 10·50, о. Н. Бутковський — Шидлівці, о. А. Гаврищак — Усте Зелене, о. Д. Шуль — Білка, парохіяни з Білки й о. Т. Богачевський — Голинь по 10, Гр.-кат. пар. уряд — Товсте 9·20, о. І. Татаринський — Гаї Дітковецькі й о. Лев Лішинський — Берлоги по 7, о. А. Боднар — Боршів 6·20, о. О. Кучкуда — Бібщани (збірка) 6·05, гр.-кат. пар. уряд — Лучинці, збірка в церкві — Литвинів і о. Л. Мисик — Болестратичі по 6, гр.-кат. пар. уряд — Заріче ад Богородчани 5·95, М. Клодзінський — Путятинці (збірка) й о. В. Самотулка — Блюдники по 5·50, гр.-кат. пар. уряд — Молотів ад Ходорів, гр.-кат. пар. уряд — Бряза ад Болехів, о. Осип Тріска — Баличі Зар., Д. Стельмах — Поморяни, о. Жовтанецький — Перегінсько, о. Марків — Станиславів, о. А. Капустинський — Мельници, о. І. Оренчук — Снятин, церква — Береги Долішні, о. І. Титар — Ганчова, монастир оо. Василіян — Лаврів, о. І. Касперник — Лучиці, о. К. Медицький — Довжнів і о. Клюк М. через адміністрацію „Діла" по 5, гр.-кат. пар. уряд — Соколівка ад Бібрка 4·54, о. С. Кулинич — Тихань, гр.-кат. пар. уряд — Улюч по 4, о. В. Луцький — Колодрібка 3·50, Гр. Демчишин — Хелмно (Поморе), В. Триш — Устечко, о. П. Коцюбинський — Трибухівці, о. П. Андрейчик — Війське, о. А. Трешневський — Розджалів, о. М. Дуркот — Вільхівець ад Дукля по 3, о. З. Кисілевський — Тулуків 2·80, гр.-кат. пар. уряд — Бубнище 2·65, о. В. Петрик — Бабина, гр.-кат. пар. уряд — Турильче по 2·50, гр.-кат. пар. уряд — Урлів 2·40, о. Т. Соневицький — Тудорів, о. А. Литвинюк — Оришківці, о. С. Демчина — Хомяківка, о. О. Боярський — Новосілка ад Боршів, о. В. Ковч — Капустинці, о. І. Коцюба — Тисьмениця, о. А. Волинський — Соколівка, о. О. Заремба — Теплиці, о. Т. Пиндус — Зелена, о. В. Яремкевич — Вовче, о. В. Дьомбак — Іване Золоте по 2, о. С. Гаванський — Лука 1·50, о. В. Даниль — Царинське 1·25, гр.-кат. пар. уряд — Денисів, М. Йосифович — Хибарі, о. В. Сивак — Горходинці, о. І. Ільницький — Бистриця, гр.-кат. пар. уряд — Верхрата, о. С. Мазяр — Захочеве і о. В. Мікуда — Карлики по 1. — Разом прислано на будову памятника 565·47 зол. На зїзді б. ґміндівців (див. „Діло", чч. 137 і 141) зложено 159 зол. і 5 долярів. Отже сума всіх жертв на український памятник у Ґміндї виносить досі **724·47 золотих і 5 долярів.** — Дальші жертви проситься слати на адресу касієра Т-ва Охорони Воєнних Могил, дир. Бр. Янова, Львів, Руська 18, І. пов. („Карпатія").

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines" також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський - Розважевський, Львів, (Готель Жоржа). — Догідні умови. 1856 24—?

ШЕНКЛІВНА, Пекарська 34. Приготування до практичного іспиту на учителів народніх шкіл, — евентуально приготування до вижчого учительського іспиту: історія, географія, польська та німецька мови від 15. липня. Листовні інформації. — Дотепер понад 1500 апробованих. 2307 6-10

МАТЕРАЦИ, отомани, ковдри переробляє по найдешевших цінах українська робітня Лежанського, Личаківська 7. 2391 2—3

ПАНЧОХИ гумові найліпшої якости по оказійних цінах „Małgorzata", вул. Баторого ч. 34. 2371 5 - 6

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1857 72

ВОРОХТА — Пенсіонат „Меля", новий будинок у гарнім сонішнім місци, здалека від пороху і диму, а близько церкви — поручає комнати з цілоденним удержанням. 2396 1—2

ЛІТНИСЬКО над Прутом. Комнати з харчем поручає пансіон Ю. Вінцковського, Микуличин. 2394 1—2

ШУКАЮ роботящої і здорової жінки, середніх літ, яка занялась би домом і дітьми. Платня після умови. — Зголошення від 3—5 попол. вул. Королевої Ядвиги ч. 24/II пов. С. Т. 2395 1-14

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентґеном.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг
та лікарської косметики
ординує від 8—10½, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.
826 Телефон 65—87.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73.
2355 4-10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.